2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. Bir öğrencinin aşağıdaki notlarından ikisi hatalıdır.

1. Sümerler (Mezopotamya) parayı ilk kullanmışlardır. **2.** Lidyalılar (Anadolu) çivi yazısını bulmuşlardır. **3.** Hititler (Anadolu) Mısır ile Kadeş Antlaşması'nı yapmışlardır. **4.** Babilliler (Mezopotamya) Hammurabi Kanunları'nı yazmışlardır.

a) Notlardaki hataları bulunuz ve düzeltiniz. **6 p**

b) Notlardaki Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin katkılarını "hukuk ve barış" alanında karşılaştırınız. **5 p**

2. Bir müze, "İnsanlığa en çok kolaylık sağlayan buluş" temalı yeni salonu için yalnızca bir buluş seçecek. Adaylar: Sümerlerin **yazısı** ve Lidyalıların **parası**.

a) Müze hangi buluşu seçmelidir? Kararınızı iki buluşu karşılaştırarak gerekçelendiriniz. **8 p**

b) Seçilmeyen buluşun da ortak mirasa katkısını göstermek için salonda nasıl kısa bir bilgi notu yazılabilir? Notu yazınız. **4 p**

3. Kurgusal bir ülkenin adında "cumhuriyet" kelimesi vardır. Ancak bu ülkede devlet başkanı yıllardır seçimsiz görevde kalmakta, gazeteler yönetimi eleştirememektedir. **11 p**

"Adında cumhuriyet kelimesi bulunan her ülke demokratik olarak yönetilir." görüşünü bu örneğe dayanarak değerlendiriniz. Cumhuriyetin gerçek anlamda uygulanması için gerekli demokratik özellikleri açıklayınız.

4. Sınıf meclisinde yıl sonu gezisi için oylama yapıldı. 30 öğrenciden 18'i müzeyi, 12'si hayvanat bahçesini seçti. Bir öğrenci "Çoğunluk kazandı; öbür 12 kişinin düşüncesini artık konuşmaya bile gerek yok." dedi. **11 p**

Öğrencinin düşüncesindeki hatayı demokrasinin özelliklerine dayanarak açıklayınız. Meclisin 12 öğrencinin görüşünü de dikkate alan bir uygulama yapması için bir öneri yazınız.

5. Bir mahallede muhtarlık, park ve yol sorunlarını konuşmak için toplantı yaptı. Toplantıya mahallede yaşayan yüzlerce kişiden yalnızca birkaçı katıldı. Alınan kararlardan sonra bazı mahalleliler "Bizim sokağın sorunu hiç konuşulmadı." diye şikâyet etti. **11 p**

Mahallelilerin şikâyetinin nedenini etkin vatandaşlık açısından açıklayınız. Toplantılara katılımın artmasının toplum düzenine etkisine yönelik bir çıkarımda bulununuz.

6. İki mahalleye ait **kurgusal** gözlem sonuçları tabloda verilmiştir. **11 p**

	A Mahallesi	B Mahallesi
Geri dönüşüm kutularını kullananlar	Çok	Az
Gönüllü çalışmalara katılanlar	Çok	Az
Sorunları ilgili kuruma bildirenler	Çok	Az

Tabloya göre hangi mahallede toplum düzeninin daha iyi olmasını beklersiniz? Tablodaki her satırdan yararlanarak gerekçelendiriniz.

7. 112 Acil Çağrı Merkezine gelen çağrıların bir kısmının şaka amaçlı ya da gereksiz olduğu biliniyor. Bu çağrılar sırasında hatlar meşgul olabilmektedir. **11 p**

Şaka amaçlı çağrıların, gerçekten yardıma ihtiyacı olan insanların hangi temel hakkını nasıl etkileyebileceğini sorgulayınız. Bu durumda vatandaşlara düşen sorumluluğu yazınız.

8. Sınıfta yapılan bir tartışmada Kerem, arkadaşı Elif'in düşüncesine karşı çıkarken ona hakaret etti. Öğretmeni uyarınca Kerem "Düşüncemi söyleme hakkım var!" dedi. **11 p**

Kerem'in sözünü düşünceyi ifade etme hakkı ve başkalarının haklarına saygı açısından sorgulayınız. Kerem'in düşüncesini haklara uygun biçimde nasıl ifade edebileceğini yazınız.

9. Bir okulda kütüphane ve fen laboratuvarı üst kattadır ve okulda asansör yoktur. Tekerlekli sandalye kullanan öğrenci Arda, arkadaşları kütüphanedeyken sınıfta tek başına beklemek zorunda kalıyor. **11 p**

Bu durumu Arda'nın eğitim hakkını eşit biçimde kullanabilmesi açısından sorgulayınız. Okul yönetimi ve öğrenciler için birer çözüm önerisi yazınız.